

gemeente
Haarlemmermeer

De Rekenkamercommissie van de gemeente Haarlemmermeer
T.a.v. de voorzitter, de heer Bartelink

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Taurusavenue 100
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Faxnummer 023 563 95 50

Cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid
Contactpersoon mevrouw F.C. Oudkerk
Telefoon 0900 1852
Uw brief 23 februari 2023
Ons kenmerk X.2023.01975
Bijlage(n) Geen
Onderwerp Bestuurlijke reactie rekenkameronderzoek Toekomstverkenning
vestigingsklimaat voor ondernemers in Haarlemmermeer

Verzenddatum

21 MAART 2023

Geachte heer Bartelink,

Op 23 februari 2023 ontvingen wij uw rapport 'Toekomstverkenning vestigingsklimaat voor ondernemers in Haarlemmermeer'. Wij willen u danken voor dit rapport. U hebt ervoor gekozen om een toekomstscenario op te stellen. Wij zien met u dat de wereld in snel tempo verandert en dat wij daarop moeten anticiperen. Uw geschetste toekomstscenario helpt ons daarbij.

Uw conclusie is dat de gekozen beleidsrichting duidelijk is, namelijk voortgezette diversifiëring en van volume naar value. Uw inschatting daarbij is dat deze beleidsrichting robuust is voor de toekomst. Wij zijn verheugd dit te lezen en zijn met u eens dat deze koers de juiste koers is om ons klaar te maken voor de toekomst.

U hebt ook aangegeven dat de huidige doelen nog weinig concreet zijn en concreter moeten worden zowel in kwalitatieve termen als in meetbaarheid. Ook deze conclusie wordt door ons onderschreven. Wij zijn op het moment bezig met het maken van een Economische Agenda (EA) en een Integrale Beschouwing Werklocaties (IBW). Beide producten zijn gebaseerd op de nieuwe koers van volume naar value. In beide producten staan de begrippen diversificatie, kwaliteit en selectiviteit centraal. In het kader van de zogenoemde Duisenbergmethode is door de gemeenteraad gekeken naar het programma Economische Zaken. De vraag om een nieuwe economische agenda kwam ook hier naar voren als ook de wens om doelen concreter en meetbaarder te maken en om hierover het gesprek met de gemeenteraad aan te gaan.

In de komende periode zullen hiervoor dan ook werkateliers met de gemeenteraad worden georganiseerd.

Economische agenda

De gemeente Haarlemmermeer kent geen overkoepelende visie op de economische koers. Het economisch perspectief uit 2016 is vooral beschrijvend van karakter, maar heeft in die vorm zijn actualiteit verloren. Onderstaande ontwikkelingen zijn mede aanleiding geweest tot het actualiseren van het Economisch Perspectief:

- De economie is met 15.000 bedrijven, 150.000 banen en een toegevoegde waarde van bijna € 16 miljard een stabiele factor in de top 5 van Nederland. De maatschappij vraagt om een actualisering van de richting, door meer naar duurzaamheid en kwaliteit te kijken.
- Haarlemmermeer wordt geconfronteerd met een nieuwe en complexe situatie. Waar voorheen genoeg ruimte was om aan allerlei opgaven en ontwikkelingen ruimte te bieden, is dit door de sterke groei in de afgelopen jaren en de veelheid aan opgaven die tegelijkertijd spelen (en om ruimte vragen) niet meer mogelijk. Het heden en de toekomst vragen daarom (ook) vanuit economisch perspectief selectiever om te gaan met ruimteclaims en keuzes te maken.
- Daarnaast heeft de coronacrisis het belang van de kwaliteit van werklocaties versneld veranderd. Door het vele thuiswerken zijn bedrijven en werknemers versneld anders naar hun locatie en gebouw gaan kijken. Zaken als de bereikbaarheid en het voorzieningenniveau (commercieel en groen) zijn belangrijker geworden. Ook zijn zaken als de duurzaamheid en de circulariteit van het gebouw en de leefbaarheid en de diversiteit van de omgeving van toenemend belang. Het ontmoeten en de beleving op de locatie, een groene omgeving en een duurzaam gebouw, worden belangrijker dan enkel het gebouw als werkplek.

Vanuit de gemeenteraad is het verzoek gekomen om het economisch perspectief te herijken in de vorm van een economische agenda. Ook zijn in het coalitieakkoord ambities geformuleerd die bouwsteen zijn voor de overkoepelende agenda zoals een grotere diversiteit van bedrijvigheid en ondernemerschap, het opstellen van een MKB-agenda en meervoudig gebruik van bedrijventerreinen en kantoorpanden. Ook zal de arbeidsmarktkrapte geanalyseerd worden en vervolgens worden bekeken welke instrumenten ingezet kunnen worden. In de economische agenda zal de nieuwe koers met als kernbegrippen diversificatie, kwaliteit en selectiviteit worden uitgewerkt aangevuld met thema's als innovatie, duurzaamheid, scale-ups, digitalisering & automatisering, formele en informele werklocaties, acquisitie & behoud. Daarnaast wordt via het project "Haarlemmermeer leert en werkt" een koppeling gemaakt tussen arbeidsmarkt en onderwijs.

Integrale Beschouwing Werklocaties

De IBW is een uitwerking van de EA voor de werklocaties. Om onderbouwde keuzes te kunnen maken en kwaliteitseisen te gaan stellen, is inzicht nodig in hoe de werklocatiemarkt eruit ziet en wat er speelt. Welke locaties kunnen nog worden ontwikkeld? Wat is wanneer beschikbaar? Is een logische volgorde van ontwikkeling te benoemen? Waar zitten pijnpunten op bestaande en te ontwikkelen locaties? Hoe zit het met de kwaliteit van bestaande locaties? Maar ook welke kwaliteit streven we als gemeente na op ontwikkellocaties en bestaande locaties? Tegen deze achtergrond wordt de IBW opgesteld. Deze beschouwing moet meer inzicht geven en meer richting gaan geven aan de werklocatiemarkt. De algemene koers voor de werklocatiemarkt richt zich op dezelfde drie kernbegrippen als in de economische agenda namelijk diversificatie, kwaliteit en selectiviteit. Meervoudig ruimtegebruik, zoals in de motie "Maak Ruimte met Ruimte" is beschreven wordt in de IBW meegenomen om toe te passen bij

nog te ontwikkelen locaties. Ook wordt via een pilot op Beukenhorst Oost gekeken hoe meervoudig ruimtegebruik op bestaande locaties kan worden toegepast.

In de samenhang van zowel de EA als de IBW speelt nog een ander aspect, dat ook relevant is voor het vestigingsklimaat van de toekomst. De beoogde doortrekking van de Noord/Zuidlijn geeft ook een impuls aan de ontwikkeling van een aantal werklocaties, die op hun beurt relevant zijn voor de financiering van diezelfde infrastructuur.

MKB agenda

De lokale Midden- en Kleinbedrijf (MKB) ondernemers laten al jaren zien dat zij belangrijk zijn voor de economie in de Haarlemmermeer. Een MKB-agenda wordt opgesteld met als doel de lokale economie te versterken. Voorbeelden van thema's in deze agenda zijn het economisch herstel, toekomstbestendigheid, duurzaam ondernemen en het versterken van de positie van de detailhandel. Ondernemers gaan door een moeilijke tijd. Waar zij eerst te maken hadden met de coronacrisis, hebben zij nu last van onder andere stijgende energieprijzen, de krappe arbeidsmarkt en de inflatie. Om relevante ontwikkelingen binnen het MKB op te halen worden door de wethouder Economische Zaken gesprekken gevoerd met ondernemers. Het doel van de gesprekken is om uiteindelijk een concrete actielijst te kunnen opstellen voor kwesties waarbij de gemeente de lokale ondernemers kunnen faciliteren en stimuleren.

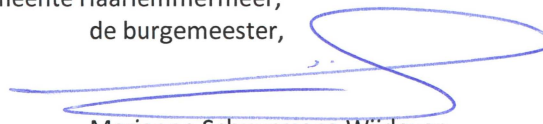
Om te komen van de oude "lineaire" economie naar de nieuwe "circulaire" economie zijn wij toegestreden tot de ROM inWest en Circulair West. De ROM InWest is een regionale ontwikkelingsmaatschappij dat zich richt op het versneld mogelijk maken van initiatieven die bijdragen aan de oplossing van de grote opgaven op het gebied van klimaat, duurzaamheid en circulariteit. Circulair West richt zich op maatschappelijke opgaven die bijdragen aan een duurzame en circulaire regionale ontwikkeling door gezamenlijke projecten op te pakken.

Wij willen u nogmaals bedanken voor het rapport. Het scenario dat in het rapport is geschetst zal ons zeker helpen in het gesprek met de gemeenteraad om nadere duiding te geven aan de begrippen diversificatie, kwaliteit en selectiviteit en om deze begrippen ook meetbaar te maken zodat ze kunnen worden opgenomen in de Programmabegroting.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris,

Michiel Ruis

Marianne Schuurmans-Wijdeven

b.a. RAJ G. van Naal

b.a. C. E. Torissi